	Комунальний заклад **«КРИВОРІЗЬКИЙ ФАХОВИЙ МЕДИЧНИЙ КОЛЕДЖ»** **Дніпропетровської обласної ради** **СИЛАБУС**
Освітній компонент	**Медсестринство у внутрішній медицині**
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	І5 Медсестринство
Галузь знань	І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Статус освітнього компонента	Обов'язкова (ОК16)
Форма навчання	Очна (денна)
Рік навчання / семестр	БЗСО (9 класів): третій - четвертий рік/ 5,6,7,8 семестри. (11 класів): другий – третій рік/ 3,4,5,6 семестри
Кількість кредитів ECTS/обсяг	Кредитів – 11 Усього годин – 330 Лекції – 44 Практичні заняття – 156 Самостійна робота – 100 Екзамен – 30
Викладач	Фесенко В.І.
E-mail	volodymyr@krmedkol.com
Консультації	За графіком упродовж навчального року

Анотація до курсу	Освітній компонент «Медсестринство у внутрішній медицині» є одним з основних фахових компонентів підготовки сестри медичної/брата медичного та інтегративною міждисциплінарною клінічною дисципліною, що забезпечує поєднання теоретичних знань з етіології, патогенезу, клінічних проявів, методів діагностики, принципів лікування і профілактики внутрішніх хвороб із практичними навичками медсестринського догляду. У процесі вивчення здобувач освіти опановує медсестринське обстеження пацієнта, медсестринську діагностику, планування та виконання медсестринських втручань, оцінювання їх результату та корекцію індивідуальних планів догляду при захворюваннях органів дихання, серцево-судинної системи, органів травлення, нирок і сечовивідних шляхів, ревматичних та системних захворюваннях сполучної тканини, алергічних захворюваннях, захворюваннях системи крові, ендокринної системи та обміну речовин, а також надання невідкладної долікарської медичної допомоги при гострих станах у клініці внутрішніх хвороб. З урахуванням структури професійної захворюваності на підприємствах Кривого Рогу та Криворізького району до змісту курсу включено окрему тему «Професійні захворювання та отруєння». Дисципліна сприяє розвитку клінічного мислення, відповідальності та здатності діяти в межах професійних стандартів, формує навички комунікації з пацієнтом, його оточенням і членами мультидисциплінарної команди, уміння вести медичну документацію (зокрема в електронній системі охорони здоров'я), дотримуватися принципів інфекційної безпеки, медичної етики та деонтології. Відпрацювання практичних умінь відбувається в симуляційних та клінічних умовах.

Мета та завдання курсу	Метою вивчення освітнього компонента «Медсестринство у внутрішній медицині» є набуття фахових компетентностей майбутньої професійної діяльності сестер медичних/братів медичних, оволодіння основними термінами та поняттями дисципліни, формування холістичного бачення своєї майбутньої професії, підготовка медичної сестри до самостійного виконання медсестринського догляду за пацієнтом та задоволення всіх його потреб, реалізація концепції освіти впродовж життя. Основні завдання освітнього компонента: сформувати систему знань, професійних умінь та практичних навичок, що складають основу майбутньої професійної діяльності; навчити здобувачів освіти спілкуватися та співпрацювати з пацієнтом та його оточенням, застосовувати знання з етіології, патогенезу, клінічних проявів, методів діагностики, лікування та профілактики внутрішніх хвороб у практичних ситуаціях; задовольняти потреби пацієнта шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медсестринських втручань, оцінювання результату та корекції планів догляду; обирати обґрунтовані рішення, працювати в команді, бездоганно виконувати медсестринські маніпуляції та процедури, надавати невідкладну долікарську медичну допомогу, застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. Обов'язковим завданням постає формування компетентностей, визначених Стандартом фахової передвищої освіти зі спеціальності І5 Медсестринство галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» та закріплених за освітнім компонентом ОК16 у матриці відповідності освітньо-професійної програми «Сестринська справа» (2026 р.): **Загальні компетентності:** ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК8. Здатність до міжособистісної взаємодії. **Спеціальні (фахові) компетентності:** СК1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці.

	СК2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосування фармакологічних засобів у професійній діяльності. СК10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання	РН2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН4. Вести медичну документацію відповідно за формами, встановленими нормативно-правовими документами. РН5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги. РН13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

	РН15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацією реконвалесцентів та диспансеризацією пацієнтів. РН16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.
Зміст курсу	
ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ **ТА САМОСТІЙНИХ РОБІТ**	

№ з/п	Тема	Кількість годин	
		Лекції	Сам. роб.
1	**Історія розвитку медсестринства у внутрішній медицині. Принципи надання лікувально-профілактичної допомоги населенню в Україні. Поняття про хворобу**	**1**	**3**
	Медична етика та деонтологія в практиці сестри медичної / брата медичного.		3
2	**Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб. Медсестринське обстеження**	**1**	**12**
	Рентгенологічні та радіоізотопні дослідження. Особливості підготовки пацієнтів.		3
	Види ендоскопічних досліджень та ультразвукової діагностики. Особливості підготовки пацієнтів.		3
	Методи функціональної діагностики. Особливості підготовки пацієнтів.		3
	Лабораторна діагностика. Особливості підготовки пацієнтів.		3
3	**Захворювання органів дихання**	**6**	**10**
	Пневмосклероз. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Емфізема легень. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Абсцес легень. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Профілактика туберкульозу. Роль медичної сестри в її проведенні.		3
4	**Професійні захворювання та отруєння**	**4**	**12**
	Інтоксикація свинцем. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Професійні інтоксикації пестицидами. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Вібраційна хвороба. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Променева хвороба. Задоволення потреб пацієнта.		3
5	**Захворювання серцево-судинної системи**	**14**	**17**
	Уявлення про кардіоміопатії. Супровід пацієнта.		2
	Міокардити. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Інфекційний ендокардит. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Перикардити. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Медична реабілітація в інфарктному відділенні. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Медична та соціальна реабілітація у відділенні постінфарктної реабілітації. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Медична та соціальна реабілітація в кардіології. Задоволення потреб пацієнта.		2

6	**Захворювання органів травлення**	**6**	**10**
	Хронічний ентерит. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Хронічний коліт. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Синдром подразненого кишківника. Задоволення потреб пацієнта.		1
	Хронічний панкреатит. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Рак шлунка. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Хронічна печінкова недостатність. Задоволення потреб пацієнта.		1
7	**Захворювання нирок і сечовивідних шляхів**	**4**	**8**
	Цистити. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Амілоїдоз нирок. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Методи діалізу. Участь медичної сестри в проведенні.		3
8	**Ревматичні та системні захворювання сполучної тканини**	**2**	**8**
	Системний васкуліт. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Дерматоміозит. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Деформуючий остеоартроз. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Вузликовий періартеріїт. Задоволення потреб пацієнта.		2
9	**Алергічні захворювання**	**2**	**4**
	Сироваткова хвороба. Задоволення потреб пацієнта.		4
10	**Захворювання системи крові**	**2**	**8**
	Мієломна хвороба. Задоволення потреб пацієнта.		4
	Лімфогранулематоз. Задоволення потреб пацієнта.		4
11	**Захворювання ендокринної системи та обміну речовин. Охорона праці в галузі**	**2**	**8**
	Захворювання наднирників. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Захворювання гіпофіза. Задоволення потреб пацієнта.		3
	Уявлення про рак щитоподібної залози. Задоволення потреб пацієнта.		2
	Разом	**44**	**100**

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Тема	Години
01	Методи обстеження пацієнта в клініці внутрішніх хвороб. Медсестринське обстеження. Підготовка пацієнтів до лабораторних, інструментальних і функціональних досліджень	12
02	Захворювання органів дихання: бронхіти, бронхіальна астма, бронхоектатична хвороба, пневмонії, плеврити, туберкульоз і рак легень, пневмосклероз, емфізема легень. Невідкладна допомога при кровохарканні та легеневій кровотечі	20
03	Професійні захворювання та отруєння: силікоз, вібраційна хвороба, променева хвороба, професійні інтоксикації свинцем і пестицидами	8
04	Захворювання серцево-судинної системи: артеріальна гіпертензія, атеросклероз, ішемічна хвороба серця (стенокардія, інфаркт міокарда), набуті вади серця, міокардит, ендокардит, перикардит, гостра та хронічна серцева і судинна недостатність, порушення серцевого ритму	52
05	Захворювання органів травлення: гастрити, виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки, рак шлунка, хронічний ентерит і коліт, хронічний гепатит, цироз печінки, захворювання жовчного міхура та жовчовивідних шляхів, хронічний панкреатит	16
06	Захворювання нирок і сечовивідних шляхів: гломерулонефрит, пієлонефрит, сечокам'яна хвороба, хронічна хвороба нирок, амілоїдоз нирок, цистит	12
07	Ревматичні та системні захворювання сполучної тканини: ревматична хвороба, ревматоїдний артрит, остеоартроз, системний червоний вовчак, системна склеродермія, системні васкуліти	8
08	Алергічні захворювання: поліноз, кропив'янка, харчова та медикаментозна алергія, набряк Квінке, анафілактичний шок, сироваткова хвороба	4
09	Захворювання системи крові: анемії, гемобластози (гострий та хронічний лейкози), геморагічні захворювання	12
10	Захворювання ендокринної системи та обміну речовин: захворювання щитоподібної залози, цукровий діабет, захворювання наднирників і гіпофіза, ожиріння. Охорона праці в галузі	12
	Разом:	**156**

Пререквізити	Основи латинської мови та медична термінологія; основи психології, медичної етики та деонтології; основи інформаційних технологій в медицині; анатомія з основами фізіології людини; патоморфологія та патофізіологія; фармакологія та медична рецептура; мікробіологія з вірусологією та основами імунології; основи медичної біології з генетикою; медична хімія; основи медсестринства
Кореквізити	Медсестринство в хірургії з основами анестезіології та реаніматології; медсестринство в педіатрії; медсестринство в інфектології, інфекційний контроль; медсестринство в неврології з основами психіатрії та наркології; симуляційна та виробнича практика

Постреквізити	Екстрена та невідкладна медична допомога з основами інтенсивної терапії (у внутрішній медицині); медсестринство у фізичній реабілітації; медсестринство у соціальній реабілітації; переддипломна практика; атестація здобувачів (ЄДКІ)
Методи навчання	1. Словесні: • Лекції – інтерактивні, мультимедійні, з використанням презентацій, відеофрагментів, опитувань, клінічних кейсів. • Бесіда / дискусія – діалогова взаємодія з елементами дебатів, опитувань, використанням платформ Mentimeter, Kahoot, PollEverywhere. • Мікролекції / відеорілси – короткі відео до 1 хвилини з поясненням теми, поширені у форматі Reels, Shorts або TikTok для швидкого повторення матеріалу. 2. Наочні • Ілюстрація / демонстрація – цифрові плакати, 3D-моделі, AR/VR-технології, віртуальні тури анатомічних лабораторій. • Аудіо-відеоматеріали – навчальні подкасти, відеоогляди, reels. 3. Практичні • Вправи – онлайн-тренажери, симулятори клінічних ситуацій. • Клініко-ситуативні завдання / кейси – із використанням електронних пацієнтів, VR-сценаріїв. Методи стимулювання та мотивації • Ігрові технології: квести, гейміфікація, онлайн-вікторини. • Професійні симуляції: рольові ігри, розбір клінічних кейсів. • Зворотний зв’язок: рейтинги активності, миттєві опитування, челенджі у групових чатах.

Методи контролю	1. Попередній (діагностичний) контроль Мета: виявити вихідний рівень знань, умінь і навичок здобувачів освіти перед початком вивчення дисципліни. Класичні методи: вступне тестування, бесіда, опитування. Сучасні інструменти: • онлайн-тести (Google Forms, Testportal, Kahoot); • інтерактивні опитування (Mentimeter, Wooclap); • короткі відео-рефлексії здобувачів освіти (“Що я вже знаю про тему?”). 2. Поточний (формувальний) контроль Мета: системно перевіряти засвоєння матеріалу на кожному етапі навчання. Класичні методи: усне або письмове опитування, блиц-контроль, практичні завдання. Сучасні методи: • гейміфіковані завдання (Kahoot, Blooket); • інтерактивні клінічні ситуації та віртуальні лабораторії (Labster, Visible Body); 3. Тематичний (модульний) контроль Мета: узагальнити знання після вивчення теми чи розділу, підготувати до підсумкових форм оцінювання. Класичні методи: • контрольна робота (усна, письмова або практична); • колоквіум; • відповіді за питаннями. Сучасні методи: • онлайн-тестування з адаптивною складністю;

	• кейс-завдання (розв’язання проблемних та ситуаційних завдань); 4. Підсумковий (компетентнісний) контроль Мета: оцінити рівень засвоєння теоретичних знань, практичних умінь і професійних компетенцій. Класичні форми: • Іспит - письмовий, усний або комбінований; • Залік / диференційований залік - підсумкова співбесіда чи виконання завдань; • Практичний залік - демонстрація вмінь і маніпуляцій.
Види контролю	Поточний, тематичний та підсумковий контроль відповідно до навчального плану. Форма підсумкового контролю – екзамен. Зміст освітнього компонента виноситься на атестацію здобувачів освіти у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.
Перелік практичних навичок та умінь	

Здійснення медсестринського обстеження при захворюваннях внутрішніх органів:

1. проведення розпитування пацієнта;
2. проведення загального огляду пацієнта;
3. проведення пальпації шкіри, лімфатичних вузлів;
4. проведення топографічної перкусії окремих ділянок тіла пацієнта;
5. розпізнавання й інтерпретування ознак захворювань, визначення проблем пацієнта, медсестринська діагностика;
6. складання індивідуального медсестринського плану догляду, оцінювання результату та його корекція.

Оцінювання функціонального стану пацієнта:

7. проведення антропометрії;
8. підрахунок частоти дихальних рухів (ЧДР);
9. визначення пульсу та його характеристик, інтерпретація отриманих даних, реєстрація результату;
10. вимірювання артеріального тиску, інтерпретація отриманих даних, реєстрація результату;
11. вимірювання температури тіла, інтерпретація отриманих даних, реєстрація результату;
12. пульсоксиметрія, інтерпретація отриманих даних;
13. спірометрія, інтерпретація отриманих даних;
14. пікфлуометрія, інтерпретація отриманих даних.

Підготовка пацієнтів та забір біологічного матеріалу для лабораторних досліджень:

15. мокротиння на загальне, бактеріологічне дослідження, атипові клітини;
16. біохімічні дослідження крові (ревмокомплекс, печінкові проби, рівень гормонів, глікований гемоглобін, рівень глюкози);
17. взяття крові з вени шприцем і вакутайнером;
18. аналіз калу (на бактеріологічне дослідження, копрограму, приховану кров, яйця гельмінтів, дисбактеріоз);
19. аналіз сечі (загальний, на бактеріологічне дослідження, за методами Зимницького та Нечипоренка, діастазу, вміст глюкози);
20. блювотні маси та промивні води шлунка;
21. pH-метрія;
22. тести на виявлення Helicobacter pylori;
23. шлунковий вміст для визначення секреторної функції шлунка;
24. дуоденальне зондування;
25. стернальна пункція (підготовка пацієнта, асистування лікарю);

26. глюкозотолерантний тест;

27. індекс інсулінорезистентності.

Підготовка пацієнтів та участь у проведенні інструментальних і функціональних методів обстеження:

28. рентгенологічного дослідження органів грудної клітки, шлунка, нирок (урографії), печінки (холецистографії);

29. бронхоскопії, бронхографії;

30. спірографії, пікфлуометрії;

31. електрокардіографії (ЕКГ), холтерівського моніторування;

32. ультразвукової діагностики (УЗД);

33. фіброгастродуоденоскопії, колоноскопії, ректороманоскопії;

34. радіоізотопного дослідження (сканування, реографії);

35. плевральної пункції, пункції черевної порожнини (лапароцентезу), стернальної пункції, біопсії лімфатичних вузлів.

Застосування лікарських засобів:

36. ентеральний шлях (сублінгвальний, пероральний, ректальний);

37. введення ліків у кон'юнктивальний мішок, зовнішній слуховий прохід, порожнину носа;

38. інгаляційний шлях (дозований аерозольний інгалятор, спрей, спейсер, небулайзер);

39. розведення та набирання в шприц антибіотиків, особливості введення; набирання ліків з ампули;

40. проба на індивідуальну чутливість до антибіотика, оцінювання результату;

41. виконання всіх видів ін'єкцій (підшкірних, внутрішньошкірних, внутрішньом'язових, внутрішньовенних);

42. постановка периферичного венозного катетера, догляд;

43. введення інсуліну (розрахунок дози, техніка, правила);

44. проведення діагностичних алергологічних тестів.

Здійснення спостереження і догляду за пацієнтами з різними захворюваннями терапевтичного профілю:

45. проведення оксигенотерапії через маску, назальний катетер, носову канюлю;

46. спостереження за сечовим катетером, за ангіокатом;

47. техніка транспортування пацієнта різними способами; техніка перекладання пацієнта;

48. догляд за пацієнтом зі зниженою рухомістю;

49. визначення добового діурезу і водного балансу; визначення набряків;

50. визначення основного обміну;

51. годування важкохворого з ложки та за допомогою напувальниці;
52. догляд при гарячковому стані;
53. промивання шлунка (беззондовим методом і товстим зондом); допомога при блюванні;
54. застосування газовідвідної трубки; постановка клізм (очисної, послаблювальної, сифонної, крапельної, медикаментозної);
55. катетеризація сечового міхура жінки гумовим катетером;
56. принципи раціонального і дієтичного харчування; правила використання медичних девайсів.

Забезпечення особистої гігієни пацієнта:

57. допомога під час гігієнічної ванни/душу; підмивання пацієнтки;
58. заміна натільної і постільної білизни;
59. догляд за ротовою порожниною, очима, вухами, шкірою;
60. профілактика пролежнів.

Виконання найпростіших фізіотерапевтичних процедур:

61. застосування міхура з льодом, грілки, гірчичників;
62. постановка зігрівального компресу на суглоб.

Надання невідкладної долікарської медичної допомоги при:

63. критичному зниженні температури тіла; кровохарканні, легеневій кровотечі; нападі бронхіальної астми;
64. гострій променевій хворобі; гострому отруєнні свинцем і пестицидами;
65. гіпертензивному кризі; стенокардії; інфаркті міокарда;
66. гострій судинній недостатності (непритомності, колапсі, шоці); гострій серцевій недостатності (серцевій астмі, набряку легень);
67. шлунково-кишковій кровотечі; жовчній кольці; нирковій кольці;
68. кропив’янці; набряку Квінке; анафілактичному шоці;
69. геморагічному синдромі, гемолітичному кризі;
70. гіперглікемічній та гіпоглікемічній комі; тиреотоксичному кризі, гіпотиреоїдній (мікседематозній) комі.

Навчання пацієнта, профілактика, документація та безпека:

71. навчання пацієнта та його оточення само- та взаємодогляду, здорового способу життя, профілактики захворювань;
72. застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній діяльності;
73. ведення медичної документації (документація в ЕСОЗ, електронні направлення та рецепти, карта стаціонарного пацієнта, листок лікарських призначень, інформована згода пацієнта, температурний лист, лист медсестринського процесу, план догляду,

журнали прибирання та кварцювання, статистичний талон, порційна вимога тощо);

74. інфекційна безпека медичної сестри під час обстеження пацієнта, виконання діагностичних досліджень та маніпуляцій; охорона праці та техніка безпеки;
75. передстерилізаційне очищення медичного інструментарію; очищення та дезінфекція предметів догляду за пацієнтом;
76. приготування робочого розчину дезінфекційного засобу; збір та утилізація відпрацьованого матеріалу згідно з кодуванням.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Історія розвитку вчення про внутрішні хвороби. Внесок українських вчених у розвиток вітчизняної внутрішньої медицини.
2. Принципи організації, методи та критерії якості надання лікувально-профілактичної допомоги населенню в Україні.
3. Медична етика та деонтологія як провідна складова в роботі сестри медичної/брата медичного.
4. Суб'єктивний та об'єктивні методи обстеження пацієнтів. Медсестринське обстеження.
5. Основні прояви захворювань органів дихання, провідні симптоми та синдроми, методи діагностики.
6. Бронхіт гострий. Основні етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.
7. Бронхіт хронічний. Основні етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.
8. Бронхоектатична хвороба. Основні етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.
9. Бронхіальна астма. Роль алергенів у виникненні захворювання. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта в різні періоди перебігу захворювання. Принципи лікування та профілактики.
10. Пневмонія. Основні етіологічні чинники. Класифікація (позалікарняна, нозокоміальна). Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.
11. Плеврит сухий та ексудативний. Основні етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.
12. Абсцес легенів. Основні етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта в різні періоди перебігу захворювання. Принципи лікування та профілактики.
13. Емфізема легень і пневмосклероз. Основні етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.
14. Туберкульоз легень. Основний етіологічний чинник. Групи ризику. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Супровід пацієнта. Специфічна та неспецифічна профілактика. Професійні стандарти та нормативно-правові акти щодо протидії туберкульозу.
15. Рак легень. Основні етіологічні чинники. Групи ризику. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта в різних стадіях раку легень. Особливості супроводу пацієнта. Принципи лікування та профілактики. Невідкладна долікарська

медична допомога при кровохарканні та легеневій кровотечі.

16. Пневмоконіоз. Класифікація за етіологічною ознакою. Силікоз. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта в різні періоди перебігу захворювання. Принципи лікування та профілактики.

17. Вібраційна хвороба. Етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта в залежності від клініко-рентгенологічної стадії захворювання. Засоби профілактики.

18. Променева хвороба. Медсестринське обстеження та медсестринська діагностика. Екстрена медична допомога в разі гострої променевої хвороби.

19. Професійні інтоксикації свинцем та пестицидами (хлорорганічними, фосфорорганічними, ртутьорганічними та миш'яковмісними сполуками). Медсестринське обстеження та медсестринська діагностика. Невідкладна долікарська медична допомога в разі гострого отруєння. Засоби профілактики.

20. Основні ознаки захворювань серцево-судинної системи, провідні симптоми та синдроми.

21. Артеріальна гіпертензія. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при гіпертонічній хворобі. Принципи лікування та профілактики. Основні клінічні ознаки гіпертонічного кризу, невідкладна долікарська медична допомога.

22. Атеросклероз. Чинники ризику. Проблеми пацієнта в залежності від форми атеросклерозу. Принципи діагностики, лікування, профілактики.

23. Ішемічна хвороба серця. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта в залежності від функціонального класу стенокардії. Невідкладна долікарська медична допомога в разі нападу болю. Принципи профілактики.

24. Гострий інфаркт міокарда. Медсестринське обстеження, діагностика та супровід пацієнта з неускладненим інфарктом міокарда. Роль медичної сестри в проведенні діагностичних досліджень, лікуванні, реабілітації та диспансеризації пацієнтів.

25. Набуті вади серця. Етіологія. Основні клінічні ознаки мітральних та аортальних вад серця. Медсестринське обстеження, діагностика та супровід пацієнта. Принципи профілактики.

26. Міокардит, ендокардит, перикардит. Етіологічні чинники. Медсестринське обстеження, діагностика та супровід пацієнта.

27. Гостра серцева недостатність: серцева астма, набряк легень. Причини розвитку. Основні клінічні прояви. Невідкладна долікарська медична допомога.

28. Гостра судинна недостатність. Причини виникнення. Основні клінічні прояви та діагностичні критерії непритомності, колапсу, шоку. Екстрена та невідкладна долікарська медична допомога.

29. Хронічна серцева недостатність. Причини розвитку. Медсестринське обстеження, діагностика та супровід пацієнта при хронічній серцевій недостатності.

30. Поняття про порушення серцевого ритму. Причини виникнення. Види аритмій. Клінічні прояви синусової тахікардії, брадикардії, екстрасистолії. Основи діагностики та лікування. Супровід пацієнтів з аритміями.

31. Основні ознаки захворювань органів травлення, провідні симптоми та синдроми.

32. Гострий гастрит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при гострому та хронічному гастриті. Принципи лікування і профілактики.

33. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Основний етіологічний фактор. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.

34. Рак шлунка. Чинники ризику. Медсестринське обстеження та проблеми пацієнта в залежності від стадії захворювання. Принципи діагностики та лікування. Профілактика.

35. Хронічний гепатит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при хронічному гепатиті. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

36. Цироз печінки. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при цирозі печінки. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

37. Хронічний холецистит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при холециститі. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

38. Жовчнокам’яна хвороба. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при жовчнокам’яній хворобі. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

39. Хронічний панкреатит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

40. Хронічний ентерит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

41. Хронічний коліт. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування та профілактики.

42. Основні клінічні ознаки захворювань нирок і сечовивідних шляхів, провідні симптоми та синдроми.

43. Гломерулонефрит гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування і профілактики.

44. Пієлонефрит гострий та хронічний. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування і профілактики.

45. Сечокам'яна хвороба. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та невідкладна долікарська медична допомога під час нападу ниркової кольки. Профілактика захворювання.

46. Хронічна хвороба нирок. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування і профілактики.

47. Цистит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при циститі. Принципи лікування. Профілактика.

48. Основні клінічні ознаки ревматичних та системних захворювань сполучної тканини.

49. Ревматична хвороба. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування. Профілактика.

50. Ревматоїдний артрит. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування. Профілактика.

51. Системний червоний вовчак. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування. Профілактика.

52. Системна склеродермія. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування. Профілактика.

53. Системний васкуліт. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Основні діагностичні дослідження. Принципи лікування. Профілактика.

54. Основні типи алергійних реакцій. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при полінозі, кропив'янці, харчовій алергії. Принципи лікування, роль гіпоалергенної дієти та елімінаційного режиму.

55. Основні клінічні ознаки, супровід пацієнта та профілактика медикаментозної алергії.

56. Основні клінічні ознаки захворювань системи крові, провідні симптоми та синдроми.

57. Анемії. Визначення. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при різних видах анемій: постгеморагічній, залізодефіцитній, мегалобластній, гіпо- та апластичній, гемолітичній.

58. Гемобластози. Визначення. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при гострому лейкозі. Принципи лікування та

профілактики.

59. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при хронічному лейкозі. Супровід пацієнта. Принципи лікування та профілактики.

60. Геморагічні захворювання. Визначення. Етіологія. Класифікація за механізмом розвитку.

61. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при геморагічних захворюваннях (тромбоцитопенічній пурпурі, гемофілії, геморагічному васкуліті). Принципи лікування. Особливості догляду.

62. Основні клінічні ознаки захворювань ендокринної системи та обміну речовин, провідні симптоми та синдроми.

63. Дифузний тиреотоксичний зоб. Визначення. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.

64. Гіпотиреоз. Визначення. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Принципи лікування та профілактики.

65. Ендемічний зоб. Визначення. Етіологія. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта. Види профілактики.

66. Цукровий діабет. Визначення. Етіологія. Чинники ризику. Класифікація. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при цукровому діабеті. Принципи лікування, роль дієтичного харчування в комплексі лікувальних заходів.

67. Основні клінічні ознаки гіпер- та гіпоглікемічної коми, невідкладна долікарська медична допомога, супровід пацієнта.

68. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при захворюваннях надниркників (первинний альдостеронізм, феохромоцитома, хвороба Аддісона). Принципи лікування. Особливості догляду.

69. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при захворюваннях гіпофізу (хвороба Іценка-Кушінга, гігантизм, нецукровий діабет). Принципи лікування. Особливості догляду.

70. Ожиріння. Етіологія. Класифікація. Медсестринське обстеження, діагностика та задоволення потреб пацієнта при ожирінні. Клінічні ознаки ожиріння залежно від ступеня захворювання. Принципи медикаментозного та дієтичного лікування. Профілактика.

71. Специфіка роботи сестри медичної/брата медичного в терапевтичних відділеннях різного профілю. Інфекційна безпека медичного персоналу при виконанні професійних обов’язків.

72. Техніка безпеки, охорона праці, забезпечення лікувально-охоронного та протиепідемічного режиму.

Політика курсу
Опанування освітнього компонента «Медсестринство у внутрішній медицині» передбачає систематичну участь здобувача освіти в освітньому процесі, підготовку до практичних занять, своєчасне та самостійне виконання навчальних завдань, дотримання принципів академічної доброчесності, професійної етики. У процесі вивчення здобувач освіти опановує основні поняття, принципи та алгоритми професійної діяльності, що є підґрунтям для прийняття обґрунтованих клінічних рішень. ОК сприяє розвитку клінічного мислення, аналітичних здібностей, відповідальності та здатності діяти в межах професійних стандартів; формує навички комунікації з пацієнтами та членами мультидисциплінарної команди, уміння працювати з медичною документацією, дотримуватися принципів етики та деонтології. Крім того, ОК створює умови для відпрацювання практичних умінь у симуляційних та клінічних умовах, що підвищує готовність здобувача освіти до самостійної професійної діяльності. Пропущені заняття та невиконані обов'язкові види робіт опрацьовуються відповідно до встановленого у Коледжі порядку. Використання цифрових ресурсів та інструментів ШІ допускається як допоміжний засіб навчання за умови критичного оцінювання інформації, самостійності виконання завдань та дотримання академічної доброчесності. Комунікація учасників освітнього процесу ґрунтується на взаємоповазі, відповідальності, партнерстві та професійній етиці.
Політика оцінювання

Оцінювання результатів навчання з освітнього компонента «Медсестринство у внутрішній медицині» за ОПП «Сестринська справа» здійснюється на засадах об'єктивності, систематичності, прозорості, академічної доброчесності та відповідності визначеним результатам навчання. Передбачено поточне, тематичне та підсумкове оцінювання. Оцінювання засвоєння теоретичного матеріалу та оволодіння практичними навичками відбувається на практичних заняттях та під час семестрового екзамену (підсумкового контролю). Контроль теоретичних знань може здійснюватися за допомогою комп'ютерної програми «Колоквіум». Поточна навчальна діяльність оцінюється на кожному практичному занятті за відповідною темою. Результати самостійної роботи враховуються відповідно до визначених критеріїв. Підсумкова оцінка формується відповідно до системи оцінювання, встановленої у Коледжі. Повторне оцінювання, відпрацювання пропущених занять та оскарження результатів здійснюються відповідно до внутрішніх нормативних документів Коледжу. Під час усіх видів контролю здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності.

Усі види контролю навчальної діяльності та визначення рівня сформованості тих чи тих компетентностей відбуваються за національною 4-бальною шкалою:

«5» (відмінно) – здобувач освіти вільно володіє програмовим матеріалом, правильно розпізнає та інтерпретує ознаки захворювання, визначає дійсні, пріоритетні та потенційні проблеми пацієнта, формулює медсестринський діагноз, складає та обґрунтовує індивідуальний план догляду; виконує маніпуляції та надає невідкладну долікарську допомогу відповідно до алгоритмів і протоколів без помилок, у правильній послідовності; спілкується з пацієнтом, дотримується вимог інфекційної безпеки, медичної етики та деонтології, правильно оформлює медичну документацію.

«4» (добре) – здобувач освіти добре володіє програмовим матеріалом, визначає проблеми пацієнта та складає план догляду, виконує маніпуляції та надає невідкладну допомогу з незначними помилками, які самостійно виправляє і які не впливають на безпеку пацієнта; дотримується вимог інфекційної безпеки, працює із засобами індивідуального захисту.

«3» (задовільно) – здобувач освіти має фрагментарні знання, допускає суттєві помилки у визначенні проблем пацієнта та плануванні догляду, виконує маніпуляції з порушенням послідовності, виправляючи помилки за допомогою викладача; недостатньо спілкується з пацієнтом, допускає неточності в оформленні документації.

«2» (незадовільно) – здобувач освіти не володіє основним програмовим матеріалом, не може визначити проблеми пацієнта та скласти план догляду, виконує маніпуляції в неправильній послідовності, порушує вимоги асептики та інфекційної безпеки, працює без засобів індивідуального захисту, що створює загрозу для безпеки пацієнта.

Критерії оцінювання тестів

% правильних відповідей	Оцінка
90-100%	5
89-74%	4
73-60%	3
<60%	2

Інформаційні ресурси

Основна

1. Стасишин О.С., Стасюк В.В. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник. – 6-е вид. – Київ: Медицина, 2023.

2. Середюк Н.М., Вакалюк І.П. Внутрішня медицина. Терапія: підручник. – Київ: Медицина, 2014. – 668 с.

3. Кузів П.П. Професійні хвороби: підручник. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2003. – 295 с.

Додаткова

4. Стасишин О.С. Практикум із внутрішньої медицини: Терапія: навч. посіб. – Київ: Медицина, 2015.

5. Стасишин О.С., Іванів Н.Я., Ткачук Г.П. та ін. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник. – Київ: ВСВ «Медицина», 2015. – 536 с.

6. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підручник. – Київ: Медицина, 2014.

7. Баран С.В. Невідкладні стани у внутрішній медицині: навч. посіб. – Київ: Медицина, 2015.

8. Шегедин М.Б., Шуляр І.А., Подносова Л.М. та ін. Медсестринство у внутрішній медицині: навч. посіб. – Київ: Медицина, 2009. – 176 с.

9. Медсестринство в терапії: підручник / за заг. ред. М.І. Шведа, Н.В. Пасєчко. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.

Інформаційні ресурси

10. Сайт наказів Міністерства охорони здоров'я України: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/o31y2025

11. Державний експертний центр МОЗ України (стандарти медичної допомоги, клінічні настанови): https://www.dec.gov.ua

Розглянуто та схвалено на засіданні випускової циклової комісії клінічних дисциплін

Протокол № _1___ від «__3__» __вересня___ 2026 р.

Голова ЦК _____ / Незнамова Вікторія/

(підпис) (прізвище, ім'я)